

Szám: 2-3/1/1955.

A MINŐSÍTÉS MEGELEGESZTE
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

1.sz.PARANCSA.

Budapest, 1955. január hó 4-én.

A Belügyminisztérium Határőrség egyes alakulatainál a közelmúltban rendkívül súlyos események történtek:

- 1./ Z e n g ő Lajos volt államvédelmi határőr, a győri önálló határőr zászlóalj beosztottja, a parancsnokság fegyverraktárát feltörte, több különböző fegyvert és egyéb tárgyakat ellopott, majd megszökött.

Zengő Lajos szökését követő néhány nap múlva rovatmultu társaival együtt a 2.határőrkerület pinkamindszenti őrsének szakaszán hazaárulást követett el, az országból kiszökött.

Zengő Lajos a Határőrséghez való bevonulása előtt egy esetben már megkísérelte a nyugatra való szökést, annakidején azonban elfogták. Megállapítottam azt is, hogy Zengő bevonulása előtti munkahelyén több ezer forintot sikkasztott, amiért a bíróság egy év börtönre ítélte. Ezen kompromittáló adatok alapján alakulatának pártszervezete tagjai sorából kizárta. Annak ellenére, hogy az önálló zászlóalj parancsnoka és politikai tisztje, valamint elhárító tisztje kellett, hogy ismerje Zengő Lajos sötét múltját, mégsem tettek intézkedést a Határőrségtől való eltávolítása érdekében, ellenkezőleg irnoki beosztásba helyezték.

Megállapítottam, hogy miután Zengő Lajos alakulatától a lopott fegyverekkel együtt megszökött, hozzátartozóit, barátait felkereste. Alaposabb, körültekintőbb kutatással Zengő Lajost az országból való kiszökése előtt feltétlenül el lehetett volna fogni.

- 2./ O r c s i k József volt államvédelmi határőr, az 1.határőrkerület márialingeti őrsének beosztottja, szolgálatteljesítés közben fegyverével együtt hazaárulást követett el, nyugatra szökött.

Megállapítottam, Orcsik József hazaárulása azért következhetett be, mert az 1.határőrkerület fenti őrsén rendkívül súlyos hibák és hiányosságok voltak. Az őrs személyi állományának politikai, erkölcsi állapota túrheterogénül rossz, az őrsön nevelőmunka szinte egyáltalán nem folyik, a harcosok magukra vannak hagyva. Az őrs parancsnoka és politikai helyettese eltűrte, hogy a harcosok egy része szolgálatteljesítés közben a határon átheszélt egy osztrák területen élő volt magyar csendőrrel, hazaárulóval, az imperialisták ügynökével. Felháborító módon elhanyagolták a harcosok élelmezését. Indokolatlanul és felelőtlen módon megnövelték a harcosok szolgálati idejét /10-12 órás szolgálatot teljesítettek, igen gyakran élelem nélkül, stb./, Az őrs parancsnokának és politikai helyettesének büns felelőtlenségét mutatja, hogy Orcsik József volt államvédelmi határőr, hazaáruló 1954.december 24-én letépte a faliújságról az egyik cikket, ezt nevezettről tudták, mégsem tettek megfelelő intézkedést.

Az őrs parancsnoka Fónagy Virág Béla áv.hadnagy züllött, erkölcs-
telen életet élt, gyakran lerészegedett, tiszti tekintélyét telje-
sen elvesztette.

A márialigeti őrs fentiekben vázolt súlyos állapotáért felelősség
terheli az 1.kerület mosonmagyaróvári zászlóaljának parancsnokát
és politikai helyettesét is, mert bár az őrs a határőrzés főirányá-
ba esik, ismerték az őrsparancsnok magatartását, mégsem fordítottak
megfelelő figyelmet a rendkívül súlyos helyzet felszámolására.
Az őrsöt ellenőrizték, de nem gondoskodtak a hibák és hiányosságok
kiküszöböléséről, a rend megteremtéséről.

Megállapítottam, hogy a márialigeti őrs Népköztársaságunk állam-
határának reája eső szakaszát jelenlegi állapotában nem tudja meg-
felelően őrizni.

Ezért, hogy e rendkívül súlyos események bekövetkezhettek, a következő
fenyítéseket szabom ki:

1./ T ó z s a M. Lajos áv.őrnagyot, a győri önálló zászlóalj parancs-
nokát és

F ő l d e s Imre áv.főhadnagyot, a győri önálló zászlóalj politi-
kai helyettesét a szolgálat hanyag ellátásáért

m e g r ö v á s s a l

fenyitem meg.

2./ A 2.határőrkerület 1.zászlóaljparancsnokának politikai helyettesét
S z á m e l Pál áv.főhadnagyot, a büntetlen határsértés kivizsgálá-
sánál tanusított határozatlan, vezető beosztású tiszthez nem méltó
magatartásáért, a politikai nevelőmunka elhanyagolásáért,

F o r d á n Sándor áv.hadnagyot, a 2.kerület pinkanindszenti őrs-
ének parancsnokát a határőrizet hiányos megszervezéseért, a bün-
tetlen határsértés bekövetkezéséért,

C s a b a i István áv.hadnagyot ugyanezen őrs parancsnokának poli-
tikai helyettesét a személyi állomány nevelésének elhanyagolásáért,
a szolgálatba induló járőrök felületes és hanyag ellenőrzéséért

f e d d é s s e l

fenyitem meg.

3./ Az 1.határőrkerület márialigeti őrs parancsnokának F ó n a g y
V i r á g Béla áv.hadnagynak elrendelem az őrizetbevételét és a

Katonai Biróságnak való átadását.

K é r i Gábor áv.alhadnagyot, a márialigeti őrs parancsnokának
politikai helyettesét

határőrré lefokozom.

és a Határőrség tiszti állományából

fegyelmi uton elbocsájtom.

K r i z i c s Ferenc áv.főhadnagyot a mosonmagyaróvári zászlóalj
parancsnokának politikai helyettesét jelenlegi beosztásából

leváltom és eggyel alacsonyabb beosztásba helyezem.

4./ S z ö v e t e s Győző áv.határőr, járőrparancsnokot, aki Orcsik József, volt határőrrel a szökés alkalmával együtt teljesített járőrszolgálatot és annak járőrparancsnoka volt őrizetbe kell venni és

át kell adni a Katonai Biróságnak,

mivel közvetlenül felelős volt járőrtársa hazaárulásáért.

Az 1. és 2. határőrkerület parancsnokának, valamint politikai osztályvezetőjének felhívom a figyelmét, hogy az említett hazaárulásokból, büntetlen határsértésekből, az ezek alapjául szolgáló súlyos rendelkezésekből vonják le a megfelelő következtetést és saját alegységeiknél teremtsenek olyan rendet, amelyben hasonló esetek nem fordulhatnak elő.

A Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokát és Politikai Csoportfőnökét utasítom, a fenti két eset nyomán dolgozzanak ki megfelelő intézkedést ilyen és hasonló események megelőzésére. Biztosítsák a Határőrség alakulatainál a szabályzatokban és parancsaikban kiadott utasítások szigorú betartását. Gondoskodjanak arról, hogy az egyes alegységeknél meglévő hibákat és hiányosságokat a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnoksága, Politikai Csoportfőnöksége, valamint a kerületi parancsnokok és politikai osztályvezetők időben feltárják és megszüntessék. Arra kell nevelni és tanítani az összes parancsnokokat, hogy alárendelt egységeiknél, alegységeiknél ne akkor vegyék észre a hibákat és hiányosságokat, amikor már azok súlyossá váltak és azokból a legsúlyosabb rendkívüli események adódnak.

A Belügyminisztérium III.Főosztály vezetőjét utasítom, vonja felelősségre azokat az elhárító tiszteket, akik felelősek a fent leírt súlyos, rendkívüli eseményekért. A felelősség mérvét nekem folyó hó 10-ig írásban jelentse.

Ezen parancsomban kiszabott fenytetések, büntetések végrehajtásáról a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnoka gondoskodjon.

A Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnoka gondoskodjon arról, hogy ezen parancsomat a Határőrség tiszti állománya előtt megfelelő mértékben kihirdessék és oktatás tárgyává tegyék.

PIROS LÁSZLÓ s.k.

államvédelmi altábornagy

a Magyar Népköztársaság Belügyminiszttere.

Kapják: Miniszterhelyettesek,

BM.Személyzeti Főosztály vezetője,

BM.Titkárság vezetője,

BM.III.Főosztály vezetője,

Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnoka,

és Politikai Csoportfőnöke,

Határőrség kerület és önálló zászlóalj parancsnokai.

Gépelte: Sz.Lné.